

mijn BROER als missionaris in kongo.

(23 december 1937 - 16 november 1952)

In het noorden van dat grote land dat Kongo heet, daar waar Oewele, Bili en Mbomoe stromen, ligt het bisdom van de Kruisheren - Tweemaal zo groot als België - (zie de kaart blz. 16-17).

Land van de zon, waar droge en natte jaargetijden elkaar opvolgen. Land van de wouden met de mooie reuzebomen, en van grasvlakten, de hoema, met gras dat wel drie meter lang kan worden. Bossen zo dicht dat de zon er niet binnen kan en het is er nat en muf. Grasvlakten, waar de zon heer en meester is.

Land met het vele wild, groot en klein : olifanten, nijlpaarden en buffels, en ook kleine eekhoortjes en aapjes niet groter dan 'n hand. Land van de insecten : de tsé-tsé-vlieg, muggen en vraatzuchtige mieren. Land van tegenstellingen : bar-hete zon en koude nachten : geweldige regens en harde droogte ; vruchtbare grond en barre keien.

Land van de gemoedelijke zwarten, de Azande, die geduldig de hele dag kunnen zitten wachten, al keuvelend, om pas tegen zonsondergang hun eerste maaltijd te verorberen, wat ze dan ook degelijk doen. Land van de tovenaars, de mbiti-man, van dawa en bijgeloof, maar ook van 'n rotsvast geloof in God, die ons aller vader is vol goedheid en mededogen, en ook van die goedheid en bereidheid om elkaar te helpen in de gewone levensomstandigheden zowel als bij ziekte, gevaar en nood of 't bouwen van 'n hut.

Met 'n pont steken we de Oewele over en we zijn in Bondo, de hoofdpost van het bisdom. Vlak bij het water zien we de gebouwen van de Staat en de huizen van de agenten en verder de magazijnen van de blanke handelaars. En boven op de heuvel, de missie, 'n dorp op zich. Vóór ons staat de katedraal, groot, massaal en log, maar er komen veel mensen in bidden. Achter ons ligt het gebouwencomplex van de Zusters van Berlaar : woonhuis, scholen en verder op, 't dispensarium en de materniteit. Aan onze linker hand, zien we de woning van de Broeders van Sint-Gabriël met de verschillende scholen, groots opgevat, want er zijn veel studenten.

Rechts het huis van de paters, lang en stevig en herbergzaam. Te allen kante staan hoge palmbomen, weelderige acacias, fruitbomen zonder tal en sierstruiken en bloemperkjes.

Achter het huis van de paters ligt de vakschool, waar de jongens 'n stiel kunnen leren : hout- en ijzerbewerking, fietsenmakerij en zelfs horlogemakerij.

Hier komen we aan de garage en als ge recht door gaat kom je eerst aan de houtzagerij en verder, wel 'n kilometer, aan de landbouwschool, vooral gericht op katoenbouw en 't telen van veldvruchten.

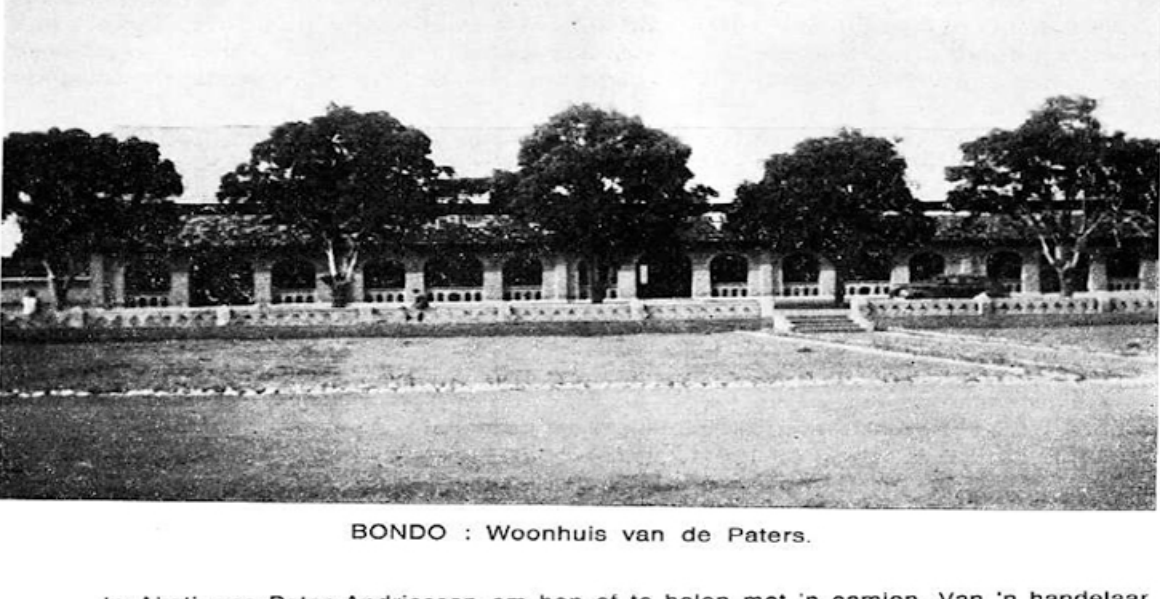
Maar we draaien hier rechts af naar het seminarie. Deze eerste bouw is het huis van Monseigneur en bureau en kapel. En hier zijn we op 't seminarie : kerk, klassen, studiezaal en slaapzaal : ruim en luchtig. Aan deze kant staan de woonhuizen van de professoren.

Hij is verplaatst na 15 jaren noeste arbeid op 't seminarie. Langzaam raken de kisten vol en zijn kamer leeg. Hier heeft hij al die jaren geleefd en gewerkt. Hij is gehecht aan deze kamer, die hij nu verlaten moet.

Och, wat heeft hij hier gewerkt, met blij gemoed, met toewijding en zorg, wel eens grommelend als de studenten te veel fouten maakten in hun taken of als de Zwarte Broeders weer maar afkwamen voor kleinigheidjes als stekskes of zeep. Deze kamer waar hij werkte en bad, zijn moeilijkheden doormaakte, 't leed verdroeg van zijn oorzaak, van malaria en buikloop, de hitte voelde en de moeheid van 'n te goed gevulde dag.

15 Jaren geleden, is Rob samen met Pater Felix Schollen in Bondo aangekomen op 23 december 1937. Uit Antwerpen met de grote zeeboot vertrokken, zaten ze al spoedig op 'n woelige zee in de golf van Gaskonje. Verder, van af Tenerife tot Matadi, de kalmte en langzaam de warmte en de hitte. Vóór Matadi moet de boot door de "Hellepoort", 'n gootse draaikolk in de Kongo-stroom : 't schip vaart recht op de rotsen af van de overkant om daarna ineens te zwenken. Iedereen is op 't dek en wanneer de gevaarlijke plaats voorbij is, vegen de kapitein en zijn helpers het zweet van het aangezicht. Matadi - Leopoldstad : de trein, 'n volle dag. Langs het spoor : de armzalige hutten der zwarten, de goed verzorgde stations en de grote suikerrietplantages. Overal zwartjes die wuiven en bedelen. Rob en Felix hebben die dag velen gelukkig gemaakt. Op de kleine rivierboot van Leo tot Mboemba hebben ze de zwarten al 'n beetje leren kennen. Die logeren op 't onderde met al hun hebben en houden, armoedig maar tevreden, blij met 'n sigaretje of 'n ander kleinigheid.

De tocht Boemba - Aketi ging per auto. Ze werden dooreen geschud op die barslechte wegen en drie keren moest de auto met 'n pont over het water.

BONDO : Woonhuis van de Paters.

In Aketi was Pater Andriessen om hen af te halen met 'n camion. Van 'n handelaar uit Bondo had hij 'n vracht mee gekregen in de heenreis en voor de terugreis had hij ook 'n lading. Onderweg werden ze, onder 'n doervloed, ingelicht over honderden dingen, praktische, nuttige en lachwekkende dingen, want Père Petro kon vertellen.

In Bondo stond broer Pol hen af te wachten. Toen is er ook veel verteld door alle drie, dat zal iedereen wel willen toegeven.

Felix en Rob werden door Monseigneur Blessing tot professor van het seminarie benoemd. Dit armzalige kamertje kreeg Rob toegewezen : onbezette muren, 'n kale tafel en 'n wankelende stoel ; in de hoek 't bed en aan de andere kant 'n scheve klerkast.

Aan tafel in de refter was het ook niet breed en zeker niet zo weelderig gelijk ze dat op de grote boot hadden gekend. Ze maakten aldus kennis met de "kookkunst" van de zwarte kok, Michel.

't Waren zware dagen zo in 't begin : de taal, de warmte en al dat nieuwe. Ze kregen les in 't lingala van hun studenten en 't is moeilijk te zeggen wie 't ijverigste is geweest : zij of de studenten. Na 'n paar maanden begon het te vloten met de taal, nog rijkelijk doorspekt met franse woorden natuurlijk. Maar iedere dag ging het vooruit en verrijkte hun woordenschat. Rob vergiste zich wel eens omdat hij 't niet goed had gehoord, zodat men wel eens te horen kreeg b.v. «t hoofd eet graag bananen» in plaats van «de mens eet...». 't Verschil lag hem maar in de klemtoon. Maar door zijn moed en vastberadenheid en 't grote geduld van de studenten is hij er gekomen.

De professoren gingen regelmatig met 't fietsje 's zondags op assistentie en Rob kreeg het dorp van Oelekenge aangewezen. Daar stond 'n pracht van 'n kapel in potopoto, groot en ruim. Rob metselde er 'n vast altaar en er achter 'n biechtstoel. Zo konden de mensen wat harder spreken.

Van 1946 tot 1948, is Rob geestelijke vader geweest van de studenten, en later nog in 1951 - '52. Lange tijd ook heeft hij, wat 't materiële betreft de inlandse Broeders bijgestaan. Wanneer Monseigneur niet thuis was, hield Rob de preek 's zondags en ook wel eens door de week.

Aan de inlandse Zusters heeft hij eens 'n retraite gepreikt, die beroemd is gebleven. Toen Rob de derde dag om 8 uur 's morgens zijn preek wou komen houden, waren alle Zusters spoorloos verdwenen.....

Allerlei kleine werkjes heeft hij er nog bij gekregen : hier wat repareren, daar wat smeren, de zorg voor dit, de verantwoordelijkheid voor dat... te veel om op te noemen. En iedereen kon bij hem komen aankloppen.

Zo heeft hij hier die 15 jaren gewerkt en geploeterd. "Rob is 'n echte werkezel" heeft eens iemand gezegd en hij had gelijk.

Na 'n wel gevulde dag, 's avonds bij het petroleumlampje, als alles rondom stil was geworden, alleen met 't gezoem van de muggen en 't gesjierp der krekels, zat hij dan nog de taken van zijn studenten te verbeteren en zijn lessen van 's anderdaags voor te bereiden. En als alles af was, bad hij zijn vespers en kompletten.....

Die 15 jaren op het seminarie hebben een stempel op Rob gedrukt. Mager en

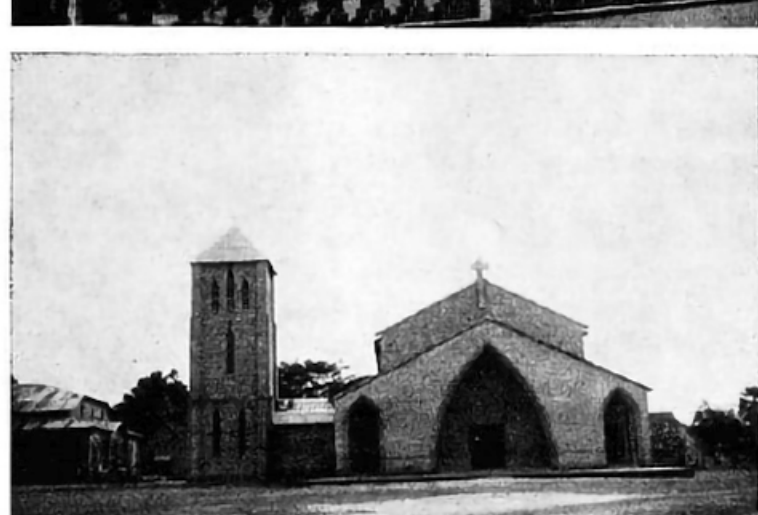
schraal ziet hij er uit. Nochtans heeft hij goede eetlust en is voor de anderen ook een voorbeeld aan tafel.

Van december 1948 tot augustus '49, is hij op vakantie geweest bij Vader en zijn broers om wat op te klikkeren. "Niet om zich vet te laten mesten", zoals hij zelf zei, maar om weer op krachten te komen. Na 'n term van bijna twaalf jaren is zo 'n vakantie meer dan verdiend. Maar stil zitten kon hij niet. Hij maakte te allen kante tochten met de fiets en waar hij maar gelegenheid had, preekte hij, om te bedelen voor zijn seminarie, waar nog zoveel ontbrak. Met warmte en liefde sprak hij tot de mensen en hij wist ze te boeien door zijn verhalen over zijn jongens en over de zwarten uit de missies. De mensen luisterden graag, want hij opende voor hen 'n nieuwe onbekende wereld.

Kerk te Bondo.

Missiehuis en Kerk te Monga.

Na die enige maanden vakantie is hij toen terug op 't seminarie gekomen en zag er goed uit. De studenten zeiden : "Hij heeft zeker veel bloedpens en kippen gegeten bij Vader in België. 't Is onze zelfde Monpere Robert niet meer van vóór zijn verlof".

Die welgedaanheid was ook ijziger weer vlug meer in 't volle werk en bij die warmte. Rond die tijd dateert ook zijn eerste ziekte : buikloop, gevolg van 't drinkwater, dat nochtans gekookt werd. Maar ja, dat koken van onze koks ! ! ? Regelmatig moest hij ook naar 't dispensarium voor 't verzorgen van zijn oor en de daaruit voortkomende hoofdpijn.

En nu dus maakt hij plaats voor 'n beter geschoolde leerkracht. Hij gaat uit gehoorzaamheid, maar zijn hele hart blijft op het seminarie. Hij gaat omdat hij weet dat het voor het goed is van zijn jongens. Hij gaat, maar 't heimwee zal hem nog jaren lang volgen.....

Scoutsdefilé en schoolgebouwen te Bondo.

Kerk van het Seminarie.